

ความเชื่อเรื่องเจ้าที่ ในพื้นที่มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา

พูนพิศ อมาตยกุล*

๑. บทนำ

มนุษย์เราทุกคนเมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่มีเหย้ามีเรือนกันแล้ว ย่อมต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบส่วนหนึ่งหมายถึงการระมัดระวังให้ครอบครัวมีความพร้อมในปัจจัยสี่คือ มีอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค แต่ก่อนนั้นถือว่าใครมีปัจจัยสี่นี้มากเท่าใดหมายถึงความอุดมสมบูรณ์พูนสุขของครอบครัวนั้น ต่อมามนุษย์ก็เริ่มสะสมสิ่งมีค่าต่าง ๆ อันได้แก่สินทรัพย์นานาประการ มนุษย์จำเป็นต้องพิทักษ์รักษาให้คงไว้ ก็เกิดความจำเป็นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ครั้นมาถึงยุคของการพัฒนาชนบทในประเทศไทย เราก็มีข้อกำหนดในเรื่องของการดำรงชีวิตให้มีความสุข โดยจะต้องมีความจำเป็นพื้นฐานมากขึ้นเป็น ๘-๙ ประการ หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า จ.ป.ฐ.๙ คือ อาหารดี มีที่อยู่อาศัยพร้อม มีการดูแลโดยทั่วถึง มีอนามัยครอบครัวดี มีการศึกษาดี มีปัจจัยผลิตดี มีการพัฒนาจิตใจดี มีการร่วมงานที่ดี และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินดี

มนุษย์แต่ไหนแต่ไรมาล้วนต้องการความอุดมสมบูรณ์และความอยู่เย็นเป็นสุข มักหวาดกลัวต่อภัยพิบัติที่จะมาเกิดแก่ครอบครัว เพื่อป้องกันภัยพิบัติจึงจำเป็นต้องมีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจึงเกิดเป็นความจำเป็นว่าครอบครัวควรจะต้องมีผู้คุ้มครองรักษา ดังนั้น ที่อยู่ของคนไทยแต่โบราณมาจึงต้องมีการตั้ง “ศาลพระภูมิ” และ/หรือ “ศาลเจ้าที่” ไว้เคารพบูชา เพื่อให้เกิดความอบอุ่นใจแก่ตนและครอบครัว

ศาลพระภูมินั้นเชื่อกันว่าเป็นที่อยู่ของเทวดาที่รักษาอาณาเขตที่เราอาศัยอยู่ พระภูมินั้นต้องตั้งศาลให้สูงเสมอรระดับตาหรือระดับศีรษะ ศาลพระภูมิมักจะอยู่ที่มุมหนึ่งของที่ดินในเขตที่อยู่อาศัย มีเสาเพียงต้นเดียวรองรับศาลไว้ หันหน้าเข้าสู่บ้านเรือนเท่ากับว่าให้เห็นสิ่งอันเป็นไปในบ้านเรือนอยู่ตลอดเวลา โครงสร้างของศาลอาจเป็นรูปร่างของวิมานหรือปราสาท

ศาลเจ้าที่นั้นเชื่อว่าต้องสร้างอยู่บนเขา

* รองศาสตราจารย์นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทั้งสี่เสมอ ระดับมักจะต่ำกว่าศาลพระภูมิ เล็กน้อย กำหนดให้เป็นที่อยู่ของจิตวิญญาณ ที่สถิตเป็นเจ้าของ ซึ่งครอบครองหรือเคยอยู่ในที่ดินผืนดังกล่าวมาก่อนหมายความว่าเจ้าที่ นั้นเคยเป็นคนมาก่อนย่อมมีจิตเป็นมนุษย์ชอบ ของต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน การเช่นสำรวจบูชา เจ้าที่จึงต้องใช้ของที่ทราบมาว่าเจ้าที่ชอบอะไร ก็ปฏิบัติอย่างนั้น เช่นเจ้าที่ชอบผลไม้ เหล้าบุหรี่ หมากพลู ชอบบลิเซียว สีแดง ผู้บูชาก็จัดการ เช่นไหว้ให้ตามที่ประสงค์

ชาวบ้านทั่วไปมักปฏิบัติต่อเจ้าที่ เสมือนหนึ่งเป็นผู้ที่ร่วมอาศัยอยู่ในเขตบ้าน เดียวกัน จะทำกิจกรรมใดก็มักจะบอกกล่าว เล่าแจ้งให้เจ้าที่ทราบ เช่นถ้าจะมีคนเข้ามา พักอาศัยค้างคืนในบ้านแม้จะเป็นเพียงระยะสั้น ก็จะต้องบอกกล่าวเล่าแจ้ง เมื่อใดได้ปัจจัย ที่ดี งามมากก็จะแบ่งสรรปันส่วนสิ่งนั้นให้แก่เจ้าที่ เสมอกับทุกคนในครอบครัว เมื่อใดมีปัญหา ต้องการความช่วยเหลือ ก็มักจะบอกกล่าว ให้ เจ้าที่ทราบและขอความอนุเคราะห์ช่วยเหลือไป พร้อมกันด้วย ดังนั้นจึงมีลักษณะของการพึ่ง พาอาศัยกันอยู่เป็นนิตย ถ้าเหตุทุกข์สุขซึ่งกัน และกันเสมอมา

๒. ที่ดินตำบลศาลายา

เรื่องของที่ดินบริเวณศาลายาและ ตำบลใกล้เคียงนี้มีตำนานหรือเรื่องราวที่เล่าต่อกันมาหลายทาง เรื่องเล่าเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับฟัง แต่จะเชื่อกัน มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งชักจูงใจหลาย

ประการ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในตอนท้ายของ บทความนี้ เรื่องเล่าหรือมุขปาฐะ มีหลาย เรื่องด้วยกันดังจะได้บรรยายต่อไป

เรื่องที่ ๑ บริเวณที่ดินนี้ เคยมี โรครระบาด คนตายกันมาก

เมื่อผู้เขียนยังเล็ก เวลาเดินทางจาก กรุงเทพฯ ออกไปต่างจังหวัดทางตะวันตก หรือทางใต้โดยทางรถไฟ จะต้องเดินทาง ผ่านสถานีรถไฟสองแห่ง แห่งหนึ่งเขียนป้าย สถานีว่า “ศาลาทำศพ” อีกแห่งหนึ่งคือ “ศาลายา” เจ้าคุณทวดของผู้เขียน คือพระยา บุศยรถบดี (นามเดิมทับทิม อมาตยกุล) เคยเป็นผู้ทำหน้าที่ขบรถยนต์พระที่นั่งของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้วว่า แต่ก่อนนี้สถานีที่สองแห่งนี้จะได้เคยมีเหตุ การณ์อะไรบางอย่างทำให้คนเจ็บไข้ได้ป่วย ถึงล้มตายกันมาก จึงมีการตั้งศาลาขึ้นจ่ายยา แก่คนเจ็บเหล่านั้น เมื่อล้มตายลงก็จัดการ เผาศพ จึงมีทั้งศาลายา และศาลาทำศพ แต่ท่านก็มีได้เล่าในรายละเอียด ว่าเหตุนั้น เกิดเมื่อใดต่อมาทางกรมรถไฟเห็นว่า ชื่อ ศาลาทำศพ ไม่เป็นมงคล หลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒ จบสิ้นลง ก็มีการเปลี่ยนชื่อ “ศาลา ทำศพ” เป็น “ศาลาธรรมสพณ์” (“สพณ์” มาจากคำว่า สุวรรณ แปลว่า การฟัง) มาจนทุกวันนี้ หากจะถือว่าเรื่องที่ท่านเจ้าคุณ เล่านี้เป็นประวัติศาสตร์บอกเล่า คนที่ เคารพเชื่อฟังท่านเจ้าคุณผู้เล่าอาจจะเชื่อท่าน ท่านที่ แล้วความเชื่อนั้นทำให้ฝังใจจำ ในที่สุดก็เล่าเรื่องนั้นต่อไปอีกเมื่อมีโอกาส

เรื่องที่ ๒ ตำบลศาลาयाเป็นที่ของ สมุจโรฬุรียในอดีต

คนเก่าแก่ในพื้นที่ศาลาया เล่าประวัติของท้องที่นี้ต่างกันไปหลายทาง ทางหนึ่งว่า แต่ก่อนนี้เป็นสถานที่ที่มีโจรผู้ร้ายชุกชุมมาก เป็นสถานที่พักพิงหลบซ่อนตัวของผู้ร้ายที่หนีมาจากในกรุงเทพฯ หนทางเปลี่ยว ผู้คนในละแวกบ้านนี้ จะออกไปไหนมาไหนก็เกรงกลัวผู้ร้าย แม้จะออกไปหาหมอเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยก็ไม่กล้า จึงมีผู้เมตตาสร้างศาลาขึ้นหลังหนึ่ง นำเอายาสมุนไพรต่าง ๆ ที่รักษาโรคได้มาแขวนไว้เป็นทาน ให้ผู้คนไปเก็บมาใช้ จนแม้เมื่อถึง พ.ศ.๒๕๐๐ รัฐบาลของฯพณฯ จอมพล ป.พิบูลสงคราม จะได้ออกพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดิน ๒,๕๐๐ ไร่ สร้างเป็นพุทธมณฑลขึ้น ต่อดัดถนนลูกครึ่งพุทธมณฑลสาย ๔ แล้วก็ตาม ก็ยังได้ชื่อว่า “ศาลาया” เป็นตำบลที่มีผู้ร้ายชุกชุม เป็นที่ผู้ร้ายหลบซ่อนตัว ฯลฯ

อีกกระแสหนึ่งเล่าว่า เดิมสถานที่นี้ห่างไกลความเจริญมาก คนที่อาศัยอยู่หากเจ็บไข้ได้ป่วย กว่าจะออกไปหาหมอรักษาต้องเดินทางไกลมาก จึงมีผู้ศรัทธาสร้างศาลาขึ้นหลังหนึ่ง จัดหาหูกยาต่าง ๆ ห่อแล้วแขวนไว้ที่ศาลาแห่งนั้น ใครต้องการยาอย่างใด ก็จะไปเลือกหาเอาได้จากศาลาแห่งนั้น ท่านจึงเรียกสถานที่แห่งนั้นว่า “ศาลาया” สิบมา

เรื่องที่ ๓ ที่ดินศาลาया เดิมเป็น
ของรัชกาลที่ ๔ และเป็นมรดกตกทอดต่อมา

หม่อมเจ้าดวงจิตร์ จิตรพงศ์ พระธิดาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเป็นพระราชนัดดาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ปัจจุบันทรงเป็นหัวหน้าแห่งพระราชวงศ์สายราชสกุลจิตรพงศ์ และทรงมีที่ดินกว้างใหญ่ใกล้กับวัดศาลาวัน ปัจจุบันคือวัดสำคัญของชาวบ้านศาลาया ทรงเล่าถึงเหตุการณ์ที่ทรงได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าวในเขตศาลาयाว่าเป็นที่พระราชาสมรตก ที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ได้พระราชทานแก่สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ พระบิดาของท่าน

ในสมัยรัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวยังครองราชสมบัติอยู่นั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯยังทรงผนวชอยู่ และได้เสด็จจุดศิวในป่าเลยเขตมณฑลนครชัยศรี ไปทางทิศตะวันตก ทรงพบเนินใหญ่สันฐานเป็นรูปพระมหาเจดีย์ เมื่อทรงสำรวจแล้ว ก็แนพระราชัยว่าคงจะเป็นที่ตั้งนครใหญ่ในอดีต ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปศานาครั้งทวาราวดีเสด็จกลับมาเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว กราบบังคมทูลขอให้ทรงปฏิสังขรณ์พระเจดีย์ใหญ่แห่งนั้น พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯตรัสว่า จะต้องขนเอาเงินทองไปทิ้งเสียในป่าทำไม เจดีย์อยู่ห่างไกลถึงเพียงนั้น ถนนหนทางก็ไม่มี แล้วใครจะเข้าไปไหว้ไปกราบถึงได้ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ก็ทรงนิ่งอยู่ ครั้นถึงคราวที่ทรงขึ้นครองราชสมบัติ ในปี พ.ศ.๒๓๘๔

ไม่นานนัก ก็โปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองจากแม่น้ำเจ้าพระยา ไปทางทิศตะวันตก ไปจนถึงบริเวณที่ทรงพบฐานพระเจดีย์ดังกล่าว จึงทรงปฏิสังขรณ์พระเจดีย์นั้น ตามความเชื่อส่วนพระองค์ว่าเป็นพระมหาเจดีย์ที่เป็นสัญลักษณ์ของการตั้งพระพุทธศาสนาเป็นปฐมกาลในสมัยทวาราวดี พระราชทานนามพระเจดีย์นั้นว่า **พระปฐมเจดีย์** ส่วนคลองที่ขุดให้คนเดินทางขึ้นไปนมัสการนั้น พระราชทานนามว่า **คลองเจดีย์บูชา** ซึ่งก็คือคลองใหญ่ที่ทอดผ่านตำบลศาลายาในปัจจุบันนี้ไปต่อกับแม่น้ำนครชัยศรี

เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเกลียดราชสมบัติเมื่อพระชันษามากถึง ๔๗ พรรษาแล้ว พระราชโอรสพระราชธิดาที่ประสูติหลังขึ้นครองราชสมบัติยังมีพระชันษาน้อยกันทุกพระองค์ ทรงเกรงว่าหากสิ้นแผ่นดินของพระองค์ลง พระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใหม่ซึ่งจะเป็นใครที่ไหนไม่อาจทรงทราบได้ ไม่ยอมรับพระราชโอรสหรือพระญาติให้ขึ้นครองราชสมบัติต่อแล้ว พระเจ้าลูกยาเธอและพระเจ้าลูกเธอทั้งหลายที่ยังทรงพระเยาว์จะลำบาก ไม่มีที่อาศัยอยู่อาศัยกินจึงทรงใช้เงินส่วนพระองค์ ซื้อที่สองฝั่งคลองที่ขุดไว้เป็นจำนวนมาก เพื่อจะได้แบ่งปันกันในหมู่พี่น้อง ได้ทำนาหาเลี้ยงชีพกันต่อไปเมื่อโตขึ้น ด้วยเหตุนี้เองพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ซึ่งทรงเป็นเจ้านายและทรงเป็นพระบรมเชษฐาพระองค์ใหญ่ จึงได้จัดแบ่งที่ดินดังกล่าว

พระราชทานแก่บรรดาพระราชโอรสธิดาในรัชกาลที่ ๔ ให้เป็นที่นาสำหรับหาผลประโยชน์ โดยให้คนเช่าทำนามาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ ต่อมาบางพระองค์ได้ขายตกทอดไปเป็นของชาวบ้านบ้าง บางส่วนก็ถูกเวนคืนไปเป็นพุทธมณฑลบ้าง บางส่วนตกเป็นของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์บ้าง ชาวนาเหล่านั้นเมื่ออยู่ในที่ดินเขาก็เช่าทำนาในราคาถูกลดลงมา ที่ดินที่เป็นพื้นที่ของ มหาวิทยาลัยมหิดลปัจจุบัน ก็เป็นที่ดินพระราชมรดก จากรัชกาลที่ ๔ ผ่านมายังรัชกาลที่ ๕ จนถึงรัชกาลปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับพระราชทานพระมหากฤษฎาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ให้มหาวิทยาลัยมหิดลซื้อที่ดินส่วนพระองค์ในราคาถูกพิเศษ ไร่ละ ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท จำนวน ๑,๒๕๐ ไร่ ที่ตำบลศาลายา เขตอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๘ เพื่อให้สร้างเป็นมหาวิทยาลัย เปิดการเรียนการสอนหลายหลากวิชาเช่น มหาวิทยาลัยทั่วไป หลังจากที่ได้ผ่อนส่งเงินประมาณ ๓-๔ ปี ให้แก่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จนครบหมดแล้ว มหาวิทยาลัยมหิดลก็เข้าครอบครองเนื้อที่ดังกล่าว โดยให้ชาวบ้านที่เคยอาศัยทำกินอยู่ในพื้นที่นั้น ค่อย ๆ ทายออพยพออกไป จนหมดปรากฏว่าบนพื้นที่อันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ ชาวบ้านได้ทอดทิ้งศาลพระภูมิและศาลเจ้าที่ให้ผูกพันรักพันติดที่ไว้เป็นจำนวนมาก

เป็นอันว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน พระราชทานที่ดินนี้ให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นกรณีพิเศษ ที่ดินแปลงนี้อาจจะเป็นของรัชกาลที่ ๕ มาก่อนตามที่เล่ามาแล้วขอให้สังเกตเรื่องราวที่จะบรรยายต่อไปข้างหน้าว่า มีเรื่องเกี่ยวกับรัชกาลที่ ๕ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

แม้ว่าจะย้ายออกจากเนื้อที่ซึ่งตนและครอบครัวเคยอาศัย ไปอยู่ที่อื่นแล้วปรากฏว่ายังมีชาวบ้านบางครอบครัวย้อนกลับมาบูชาศาลเก่าที่หักพังนั้นเป็นครั้งคราวแสดงว่าครอบครัวนั้นยังมีความผูกพันกับเจ้าที่ตั้งเดิมอยู่ และมีความเชื่อในคุณแห่งเจ้าที่นั้น

ต่อมากรมทางหลวง ได้ตัดถนนสายพระปิ่นเกล้า-นครชัยศรี แบ่งที่ดินมหาวิทยาลัยมหิดลออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งอยู่ติดเขตพุทธมณฑล ประมาณ ๑๒๐ ไร่ และอีกส่วนหนึ่งเป็นที่ดินผืนใหญ่ซึ่งเป็นสวนที่ตั้งอาคารคณะ สถาบัน และสำนักต่าง ๆ ดังที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้

การก่อสร้างได้เริ่มต้นขึ้นทีละน้อย โดยกรมโยธาธิการเป็นผู้ออกแบบตึกหลายตึกในขั้นต้น ควบคุมการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ เริ่มมีบุคลากรเข้าไปปฏิบัติงาน จัดตั้งขึ้นเป็นคณะ สถาบัน และสำนักต่าง ๆ การเปลี่ยนตัวผู้ครอบครองที่ดิน จากมือชาวบ้านที่เคยมาชานานกลายเป็นระบบราชการนั้นถ้าพิจารณาในเรื่องของความเชื่อต่าง ๆ ของกลุ่มคนที่เข้ามาอยู่ใหม่ กับคนเก่าจะเห็นได้ทันทีว่า ผู้ที่เข้ามาใหม่เป็นคนสมัยใหม่ที่ไม่ได้มีเรื่อง

ความเชื่อเกี่ยวกับเจ้าที่เหมือนคนเก่าดั้งเดิม เมื่อชาวบ้านอาศัยอยู่ นอกจากจะเคารพนบไหว้ศาลพระภูมิและศาลเจ้าที่แล้ว ไม่ว่าจะทำอะไรจันใด เช่น จะปลูกเรือน จะปลูกข้าว จะทำบุญทำทาน ชาวบ้านจะแผ่ส่วนกุศลให้แก่เจ้าที่ตามประเพณีที่เคยปฏิบัติมา ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับเจ้าที่จึงราบรื่นพึ่งพาอาศัยกันเรื่อยมา ครั้นสถานที่เปลี่ยนเป็นของราชการ ซึ่งเป็นคนสมัยใหม่ ไม่ใส่ใจในเรื่องความเชื่อตามแบบแผนเก่าก่อน ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าที่กับคนกลุ่มที่ย้ายเข้ามาใหม่จึงห่างไกลกันไปทุกที การทำบุญลดจำนวนครั้งลง บางแห่งอาจไม่เคยอุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้าที่เลยก็มี เรื่องที่ว่าหน่วยงานที่เข้ามาอยู่ใหม่ในพื้นที่ไม่เอื้ออาทรต่อเจ้าที่นี้เอง จะเป็นเรื่องผูกพันต่อไปอีกกับข้อความที่จะเขียนต่อไปอีกข้างหน้า

เรื่องที่ ๔ มีผู้เล่าว่าที่ศาลาขานี้มีผู้มักมาปรากฏตัวบ่อย ๆ

หลังจากมหาวิทยาลัยเตรียมการในพื้นที่เสร็จพร้อมจะให้นักศึกษาเข้ามาอยู่ วันเปิดตึกหอพักนักศึกษา ปรากฏว่ามีนักศึกษาชายคนหนึ่งป่วยอย่างกะทันหันโดยไม่เคยมีเค้าว่าเป็นคนที่สุขภาพไม่ดีมาก่อน ผลจากการป่วยทางสมองคราวนั้น ทำให้เป็นคนพิการไม่สามารถเรียนต่อได้ คนเก่าแก่ในพื้นที่ใกล้เคียง สังเกตว่า นับแต่นักศึกษามหิดลมาอยู่ จะมีเหตุคนตายบ่อย ๆ มีอุบัติเหตุที่สี่แยกพุทธมณฑล นักศึกษาตายกันมาแล้วหลายศพ ที่ตึกคณะสิ่งแวดล้อมก็มีคดีฆ่ากันตายถึงสามศพ

นักศึกษาบางคนแจ้งว่า ได้เห็นปรากฏการณ์ต่าง ๆ เช่น เห็นคนเดินหายเข้าไปใต้ต้นไม้ บางต้น ฯลฯ นักศึกษาหญิงกลุ่มหนึ่งได้เล่าเรื่องนี้ที่ศิริราช ท่านศาสตราจารย์นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ จึงเมตตาส่งพระพุทธรูปองค์หนึ่งมาตั้งไว้ที่บริเวณใกล้หอพักเพื่อเป็นที่อบอุ่นใจ และต่อมาคณะกรรมการศูนย์ศาลายา ได้จัดการยกขึ้นประดิษฐานบนแท่นหาทองแดงามอยู่ที่หน้าหอพักนักศึกษา มาจนทุกวันนี้

เรื่องเกี่ยวกับผีเรื่องที่สอง อาจารย์คณะสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ท่านหนึ่งเล่าว่า ครั้งหนึ่งในระหว่างการทำบุญที่คณะของท่านมีคนงานคนหนึ่งเกิดอาการคล้ายผีเข้าการสอบสวนเหตุการณ์ครั้งนั้นปรากฏว่า ผีที่เข้าลึกลงนั้นเป็น “ผีแขก” เข้าใจว่าเป็นวิญญาณของผู้ที่เคยนับถือศาสนาอิสลามมาเข้า ตั้งแต่่นั้นมาทำบุญครั้งใด (ทำปีละครั้ง) ก็อุทิศส่วนกุศลไปให้ “ผีแขก” เรื่องนี้แปลกจริง ๆ เพราะจะไปเกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่จะบรรยายต่อไป

ผู้เขียนเรื่องนี้ ได้เข้ามาสอนในศาลายาและไม่เคยคิดว่าตัวเองจะได้มาเกี่ยวข้องกับที่นี้ จนถึงปี ๒๕๒๙ ก็ได้รับหน้าที่ให้เข้ามาช่วยงานในการที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ เสด็จไปทรงยกเสาเอกในการสร้างเรือนไทยที่ศาลายานี้ เพื่อสร้างเป็นศูนย์วิจัยวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์

ระหว่างการก่อสร้าง เกิดอุบัติเหตุคนงานถูกค้อนตอกเข็มทับบาดเจ็บสาหัสแล้วไปถึงแก่กรรมที่ศิริราช เสาต้นที่เกิดเหตุ

นั้นเป็นต้นไค่น้อยคนนักที่จะรู้ แต่ไม่เคยมีใครพูดใครชี้ว่าเป็นเสาต้นไค่

ในกลางปี ๒๕๓๓ ขณะที่ทางสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมฯ จัดงานวันครบรอบวันสถาปนาสถาบันฯ ขณะที่กำลังมีพิธีสงฆ์ พระภิกษุ ๘ รูปกำลังสวดพระพุทธรมนต์ และพระภิกษุรูปแรกตรงหัวแถวกำลังจุดเทียนรำยคาถาทำน้มน้ำมนต์อยู่นั้น พระภิกษุรูปที่สี่นับจากหัวแถวเกิดอาการชักกระตุกสิ้นไปทั้งตัวเกิดอาการน้ำลายฟูมปากและพ่นน้ำลายออกมา บรรดานักศึกษาและอาจารย์เห็นกันทั่วทุกคน พระภิกษุที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสวดอยู่ที่หัวแถว ท่านทำน้มน้ำมนต์เสร็จพอดี ท่านหันไปเห็นเข้าท่านก็กล่าวคำดูตาออกมาด้วยเสียงที่โกรธเกรี้ยว ในขณะที่เดียวกันก็ใช้น้ำมนต์รดลงไปที่ร่างพระภิกษุของค่านั้น พลังล่ำทักว่า วันนี้เป็นวันพิธีมงคล ผีก็ให้อยู่ส่วนผียามาทำให้เกิดความยุ่งยาก เมื่อรดน้ำมนต์ไปที่ร่างนั้นแล้ว อาการต่าง ๆ ของพระภิกษุรูปนั้นก็หายคลายไป

ถึงตอนที่พระท่านเดินพรมน้ำมนต์ไปทั่วอาคารเรือนไทย ถึงเสาต้นหนึ่งท่านก็หยุดแล้วถามขึ้นว่า มีใครเคยเห็นอะไรเป็นพิเศษที่เสาต้นนี้บ้างหรือไม่ เป็นที่น่าแปลกใจว่า พระองค์นี้ไม่เคยรู้เรื่องการก่อสร้างเรือนไทยว่ามีอุบัติเหตุคนตายเลย แต่ทำไมท่านจึงชี้เสาต้นที่เกิดเหตุมันได้ชัดเจนถูกต้อง

นอกจากผู้เขียนจะได้เห็นเหตุการณ์เฉพาะหน้าดังกล่าวมาแล้ว ยังมีอีกเหตุการณ์ซึ่งเกิดกับผู้เขียนเอง ขณะเดินทางออกจาก

อาคารสถาบันอาเซียนตอนกลางคืนวันหนึ่ง
ประมาณตีสองเศษ เพื่อกลับไปบ้านเช่าใน
หมู่บ้านมทิดล ตรงข้ามที่ดินของมหาวิทยาลัย
คืนนั้นได้เห็นหญิงสาวคนหนึ่งเดินจากใน
บริเวณมหาวิทยาลัย ข้ามสะพานออกไป
นอกถนนหน้ามหาวิทยาลัย เนื่องจากเห็น
เธอชัดมากนึกว่าเป็นนักศึกษาเดินกลับกลางดึก
จึงโอภาปราศรัยไต่ถามว่าไปไหนมาจนดึก
เดินออกไปให้ระวังรถจะเฉี่ยวเอา เพราะ
กลางคืนรถแล่นเร็วมาก เธอผู้นั้นไม่ตอบ
คำถามและไม่หยุดฟังคำพูด รีบเดินข้าม
ไปยังฝั่งตรงข้าม แล้วหายตัวเข้าไปในต้นไม้
ข้างทาง ทำให้ผู้เขียนสงสัย จึงใช้ไฟฉาย
ฉายดูจนทั่ว ไม่พบสิ่งใดที่แสดงว่ามีคนอยู่
ตรงนั้น เรื่องนี้ผู้เขียนมาเล่าให้ผู้คนฟัง หลัง
จากเห็นเหตุการณ์นั้นราวสามเดือนล่วงไป
แล้วจึงเล่าขึ้นมา ปรากฏว่ายามหน้าประตูก็
เคยเห็น นักศึกษาที่อาคารสถาบันประชากร
ศาสตร์ก็เคยเห็น เธอเดินจากตัวตึกชั้นสอง
ลงบันได เดินออกไปหน้าตึก หายเข้าไปที่
โคนต้นไทร ที่ปลูกอยู่ทางทิศตะวันออกของ
อาคารสถาบันประชากรศาสตร์นั่นเอง ทุกคน
เล่าเป็นเสียงเดียวกันว่ารูปร่างหน้าตาและ
การแต่งตัวของหญิงนั้นเป็นอย่างไร ประหลาด
ที่ให้ข้อมูลตรงกันทุกคนอย่างไม่น่าเชื่อ

เป็นอันว่า ผู้เขียนเรื่องนี้เห็นมาเอง
กับตาสองครั้ง และออกจะเชื่อว่าที่ศาลายา
นี้มีผีอยู่จริง แต่ไม่ทำร้าย สงสัยว่าจะเป็น
ประเภทมาขอให้ช่วยแผ่ส่วนกุศลไปให้

ผู้เขียนเอง ตั้งแต่เข้ามาบริหาร

งานที่ศาลายา รู้สึกว่ามีอุปสรรคนานาประการ
มีความยุ่งยากทางจิตใจอย่างไม่เคยเป็นมา
ก่อนเลยในชีวิต เมื่อได้เห็นปรากฏการณ์ชัด
เจนถึงสองครั้ง จึงไปได้ถามพระผู้ใหญ่องค์
หนึ่ง ชื่อ **พระครูภาวนาวิจารณ์** วัดพระเชตุพน
(วัดโพธิ์ท่าเตียน) ท่านก็สอนว่า เรื่องย้าย
ไปทำงานใหม่ที่ใดที่หนึ่งนั้น **ประเพณีไทย**
เข้าต้องเช่นไหว้พระภูมิและเจ้าที่ เมื่อ
บอกกล่าวแล้วแจ่มแจ้งแล้ว หากมีปัญหาอะไร
ท่านก็จะได้ช่วยเรา อนึ่ง **ควรทำบุญกรวด**
น้ำอุทิศส่วนกุศลให้ท่านเป็นครั้งคราวด้วย
สถานที่ศาลายานี้ที่เล่าว่ามีจิตวิญญาณอยู่นั้น
ท่านพอจะไปดูให้ได้ว่าจริงหรือไม่ ตอนค่ำ ๆ
หรือตอนดึก ๆ จะนั่งวิปัสสนา เอาตัวเข้า
ไปเดินในเนื้อที่ดังกล่าว ปรากฏว่าครั้งแรก
ท่านทำไม่สำเร็จ บ่อยลงเสียก่อน

ครั้งที่สองท่านได้พยายามนั่งทางในอีก
ท่านเล่าว่า เจ้าที่ที่ศาลายานี้แรงมากไม่ยอม
ให้ท่านเข้าไปในสถานที่ เมื่อท่านจะเข้าไปให้
ได้ก็ต้องใช้พลังจิตต่อสู้กัน ครั้งที่สองนี้
ท่านพระครูบอกว่า **“อาตมาเจ็บจนถึงต้อง**
เข้าโรงพยาบาลรักษาตัวเป็นเวลาหลาย
อาทิตย์”

ผู้เขียนไม่เชื่อเรื่องพลังจิตที่ทำม
ท่านพระครูเข้าเขตศาลายา จึงเรียนท่าน
หลังจากท่านหายป่วยดีแล้วว่า คราวต่อไป
จะเอารถมารับท่าน ให้แล่นเข้าไปดูศาลายา
เลยทีเดียว ท่านพระครูก็กล่าวขึ้นว่า **“ยังไม่**
ได้หรอก ยังไม่พร้อม ขอให้เอาพระ
บรมรูปรัชกาลที่ ๔ ไปติดตั้งเสียให้เรียบ

ร้อยก่อน แล้วจึงจะไปสักวันหนึ่ง” เราได้ติดตั้งพระบรมรูปนั่นที่เรือนไทย ณ ศาลาया พระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ รูปนั้นใหญ่โตมาก เป็นรูปเขียนฝีมือดีมาก และเนื่องจากพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ เป็นที่นิยมมากของประชาชนทุกยุคทุกสมัย ก็ไม่เห็นแปลกอันใดที่ท่านพระครูจะให้มา ท่านอาจจะไม่มีที่ติดตั้งที่กุฏิของท่าน จึงให้เรามาก็ได้ แต่เรื่องนี้มีความคาบเกี่ยวกับเรื่องที่จะเล่าต่อไปอีก และเป็นเรื่องประหลาดที่จะต้องเกี่ยวข้องกับรัชกาลที่ ๕

หลังจากติดตั้งพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ แล้วหลายวัน ได้ไปกราบนมัสการท่านพระครูนิมนต์ท่านไปศาลาयाในวันอาทิตย์ ท่านรับปากว่าจะไปแน่นอน ครั้นอีกสามวันจะถึงวันนัด ท่านพระครูก็ป่วยหนัก มรณภาพเสียก่อนที่จะได้ไปศาลาया ด้วยความคิดที่ว่าท่านก็ชรามากแล้วเป็น โรคหอบหืด โรคหัวใจ ท่านจะตายลงเมื่อใดก็ยอมได้ ก็ไม่ได้คิดว่าจะเป็นเหตุเชื่อมโยงกับศาลาया

เมื่อท่านพระครูสิ้นไปแล้ว ก็ไม่เคยได้คิดถึงเรื่องผีในศาลาयाอีก จนกระทั่งได้ข่าวว่า มีคนงานเข้ามาก่อสร้างตึกแห่งหนึ่ง แล้วเกิดโรคไหลตาย ต่อมาฟ้าผ่าคนงานก่อสร้างตึกคณะวิศวกรรมศาสตร์ตายสองคนพร้อมกัน เมื่อนึกย้อนไปถึงการตายแปลก ๆ ทุกตึกที่มีการก่อสร้างในที่ดินของศาลาयाแล้ว ก็เกิดความคิดรวบยอดว่า น่าจะมี **“อะไรสักอย่าง”** ที่ไม่ชอบมาพากล และในระยะปลายปี ๒๕๓๔ จะทำการก่อสร้างอีกมาก

มาเพื่อรับงานกีฬามหาวิทยาลัย ผู้คนจะเข้าออกศาลาयाเป็นร้อยเป็นพันคนในต้นปี ๒๕๓๕ เพื่อมาค้างนอนและแข่งขันกีฬาในศาลาयाเกมส์ อะไรจะเกิดขึ้นอีกก็ไม่อาจจะคาดคะเนได้

สองสามเรื่องที่เราเล่ามานี้เป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อในคนบางคนที่ว่า **บริเวณที่ดิน ณ ศาลาया นี้มีจิตวิญญาณอยู่ในพื้นที่แน่นอน** บางคนเชื่อว่าจิตวิญญาณนั้นต้องการความช่วยเหลือ จึงได้มาปรากฏภาพให้เห็น โดยมีได้ทำให้ตกใจหรือหวาดกลัวแต่อย่างใด

ไม่ทราบว่าจะเป็นการบังเอิญหรือเป็นเพราะจิตวิญญาณนั้นตั้งใจให้จะต้องกระทำกิจกรรมในเรื่องประเพณีและความเชื่อก็ไม่ทราบวันหนึ่งน้องชายร่วมบิดาแต่ต่างมารดาของผู้เขียน ซึ่งไม่ได้อยู่ด้วยกัน ได้มาหาแจ้งว่าจะขอบวช โดยแนะนำสุภาพสตรีท่านหนึ่งที่มาด้วยกันนั้นว่า เธอจะเป็นคนบวชให้ สุภาพสตรีท่านนั้นเป็นคนหน้าตาดี สะอาด มีอาชีพขายน้ำดื่มที่ตลาดนัดสวนจตุจักร

หลังจากวิสาสะกันพอสมควร ก็ทราบว่า สุภาพสตรีท่านนั้นเป็นร่างทรงสามารถติดต่อกับจิตวิญญาณได้ จึงได้ปรารภขึ้นว่า ที่ศาลาयाมีเหตุการณ์หลายครั้งที่ประสพมา และหวังว่าถ้าไม่จัดการให้รู้เรื่องเสียก่อน ตอนนี้มีมีการก่อสร้างมากมายและยังจะรับงานกีฬามหาวิทยาลัยอีก เกรงว่าจะมีคนเข้ามาเจ็บป่วยกันมาก สุภาพสตรีผู้นั้นก็รับว่าจะช่วยเข้าสมาธิแล้วไปตรวจสอบให้ขอให้จัดแผนที่ให้ด้วย จึงจัดให้ไปหนึ่งแผ่น

อีกสัปดาห์หนึ่งต่อมา น้องชายก็มาหาแจ้งว่าสถานที่ที่เป็นศาลาของมติดลนั้น ได้ดินลงไปมีคนตายทับถมกันมาก เป็นผีตายโหงที่อดอยากหิวโหยคอยส่วนบุญจากผู้อยู่อาศัยบนพื้นที่นั้น นับเวลาที่ผู้เข้ามาอยู่ใหม่แทนชาวบ้านเป็นเวลากว่า ๒๐ ปีแล้ว ทุกครั้งที่คนรุ่นใหม่ทำบุญจะกวาดน้ำให้บิดามารดา ครูอาจารย์ แต่มีได้เคยอุทิศให้แก่เจ้าที่บนพื้นที่ศาลานี้เลย จึงหิวโหยมาก ถ้าจะแก้เรื่องนี้จำเป็นจะต้องเข้ามานั่งสมาธิในเขตศาลาฯ จึงจะบอกได้ว่าควรจะจัดการอย่างไรบ้าง

ในการนัดหมายคนเข้าทรง คนทรงเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า สถานที่ศาลาฯนี้ เจ้าที่แรงมาก และเข้ามาได้ยาก ต้องทำตัวให้สะอาด กินเจให้ครบ ๗ วัน จึงจะมาทำพิธีได้ สิ่งที่เห็นมาจากการเข้าสมาธิครั้งแรกที่ทำไปแล้วนั้นเหมือนกับว่าในชั้นที่ลึกที่สุดของที่ดินนี้จะ เป็นกลุ่มคนหน้าตาเหมือนแขกมุสลิม ตายเพราะศึกสงครามทับถมกันอยู่ (ซึ่งเป็นลักษณะของผีแขก ซึ่งตรงกับที่อาจารย์ท่านหนึ่งที่คณะสังคมฯ เล่าแล้วข้างต้น) ชั้นสูงขึ้นมาเป็นศพผู้คนที่ตายจากโรคระบาด หรือโรคห่ามีทั้งผีผู้ชาย ผีหญิง เด็ก และผีทาสที่ข้อมือข้อเท้ายังติดตรวนอยู่ โดยเล่าว่าเกิดโรคห่าระบาดที่นี้ครั้งหนึ่ง ตายกันหมดทั้งหมู่บ้าน คนจะเข้ามาช่วยก็ไม่ได้เพราะกลัวจะติดโรค จึงได้แต่เอายามาแขวนไว้ให้คนเจ็บได้หยิบใช้กันเอง โดยผูกยาเป็นห่อ ๆ ไว้เป็นทานที่ศาลา แต่ช่วยไม่ทันตายกันหมด

ทั้งหมู่บ้าน

เหนือไปกว่านั้นก็ยังมิผีใหม่ ที่คนปัจจุบันขนเข้ามาไว้ในอาณาเขตนี้ ซึ่งก็คือสถานที่ต้องศพของคณะวิทยาศาสตร์วางทับอยู่เป็นชั้นที่สาม

การที่แม่ค้าขายของที่ตลาดคนหนึ่งซึ่งไม่เคยเกี่ยวข้องกับศาลาฯ จะมาเล่าว่าศาลาฯมีศพหรือจิตวิญญาณซ้อนกันอยู่สามชั้นนั้น และค่อนข้างจะตรงกับความจริงย่อมจะเป็นเรื่องประหลาดน่าทึ่งยิ่งขึ้น จึงได้จัดให้เข้ามาทำพิธีนั่งทางในชั้นที่ศาลาฯ ในตอนสายของวันอาทิตย์ โดยผู้เขียนเป็นผู้เตรียมเครื่องสังเวย และนัดแนะให้คนทรงมาขึ้นรถที่บ้าน เพื่อจะเดินทางไปทำพิธีกันที่ศาลาฯ ได้นัดท่านผู้อำนวยการศูนย์ศาลาฯ และผู้อำนวยการสถาบันอาเซียน และบุคคลอื่น ๆ ไว้ให้มาชมการเข้าทรงครั้งนี้

๓. พิธีเข้าทรงเจ้าที่ ที่ศาลาฯ

เช้าวันอาทิตย์ ได้ขอให้คุณนันทา เจ้าหน้าที่เรือนไทยจัดการซื้อของที่ใช้ในพิธีเข้าทรงมี หมาก พลุ บุหรี่ ดอกไม้ ธูป เทียน เหล้าขาวหนึ่งขวด ผ้าขาว นัดกันว่า จะเอารถไปรับที่สี่แยกถนนจรัลสนิทวงศ์ตัดกับถนนซังฮิ้นครชัยศรี โดยให้รถจากศาลาฯมารับ ครั้นถึงเวลานัดคนทรงนำผู้ติดตามมาอีกสองคนรถจึงแน่น รับไปไม่หมด ผู้เขียนจึงขอแรงให้ลูกชายขับรถของแม่เขา พาคนทรงไปส่งที่ศาลาฯ โดยผู้เขียนเดินทางไปก่อนให้ลูกชายพาคนทรงตามไป

เหตุการณ์แปลกก็เกิดขึ้น กล่าวคือผู้เขียนไปถึงอาคารตึกอำนวยการศูนย์ศาลายาตรงเวลาพอดี พร้อมกับคุณนันทา และคุณหริินทร์ เลขานุการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมฯ คอยรถลูกชายพาคนทรงไปส่งก็มาไม่ถึงที่นัดหมาย จนใกล้เพล ทั้งหมดจึงนั่งรถแท็กซี่เข้ามา

คนทรงบอกว่า ขณะที่นั่งมาในรถมีจิตวิญญานห้ามมิให้เธอเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับบรรดาจิตวิญญานในพื้นที่ศาลายาโดยเด็ดขาด และแกล้งทำให้รถเสียกลางทาง (ปกติรถคันนี้ไม่เคยเสียเลย) ลูกชายเล่าว่าน้ำมันล้นออกมานองจนหยดลงถึงพื้นถนนแล้วเครื่องไม่ติด ทุกคนออกมาจากรถก็ไม่อาจหารถเช่าเข้าไปศาลายาได้ จึงคอยอยู่

คนทรงเล่าว่า ได้ตั้งอธิษฐาน ขอให้ **“ท่านเจ้าพ่อขุนแผนจากเมืองกาญจน์”** ซึ่งเป็นเจ้าพ่อที่เข้าทรงในร่างของเธอเสมอ ๆ และเป็นจิตที่เก่งกล้า แข็งแรง สะอาดด้วยคุณธรรม ได้โปรดดลบันดาลให้เธอสามารถสื่อกับจิตวิญญานในเขตศาลายา โดยแจ้งว่าจะมาตี คือจะมาทำพิธีในที่ดินนี้ก็ด้วยต้องการจะรู้ว่าผู้มาอยู่ในศาลายาขณะนี้ ควรจะปฏิบัติตัวอย่างไรต่อเจ้าที่จึงจะเป็นการสมควรเพื่อจิตวิญญานทั้งปวงในท้องที่ศาลายานี้จะได้เป็นสุข สงบสุข สามารถอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่เข้ามาทำงานในศาลายาแห่งนี้ร่วมงานกันดีมีความสุข ไม่มีอุบัติเหตุ ไม่มีการล้มตายเวลาสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ ดังที่เกิดเหตุมาแล้วนั้น อธิษฐานแล้วสักครู่

หนึ่งก็มีรถแท็กซี่ว่างคันหนึ่งวิ่งไปทางศาลายา (ซึ่งปกติหาแท็กซี่ว่าง ๆ ไปศาลายาไม่ค่อยได้) จึงรับเข้ามาส่งที่ตึกอำนวยการได้ทันเวลา

ผู้เขียนได้ให้รถของสถาบันวิจัยภาษาฯ พาลูกชายออกไปยังที่รถเสียอยู่กลางทางบนถนนสายพระปิ่นเกล้า-นครชัยศรี เมื่อรถไปถึงได้ทดลองติดเครื่องใหม่ ก็ปรากฏว่ารถติดเครื่องได้ปกติ ได้ขับมาที่ศูนย์ศาลายา และไม่เคยพบวารถนั้นเกเรหรือเสียอีกเลยจนบัดนี้

ในการเข้าทรงนั้นผู้เข้าทรงนั่งชาวหม่มขาว มีดอกไม้ ธูป เทียน ไหว้พระ ว่านโมสามจบ แล้วว่าคาถาซึ่งไม่ทราบความหมายจากนั้นก็นั่งอยู่สักพัก แล้วเกิดอาการเกร็งตัวโอนไปมา บางครั้งมีลักษณะคล้ายกระโดดตัวลอยขึ้น พูดด้วยเสียงท้าวแสดงอำนาจในการสืบถามเรื่องราวต้องพูดภาษาไทยธรรมดาผ่านคนทรงซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งตัวกลางจากนั้นคนทรงจะเจรจาออกไปเป็นอีกภาษาหนึ่งซึ่งไม่เข้าใจเลย สรุปความว่าบรรดาผู้ที่เข้ามาอยู่ในศาลายารุ่นใหม่นี้ ขาดความเคารพยำเกรงในเจ้าที่ นี่ก็จะสร้างตึกก็สร้างทับลงไปบนร่างและกระดูกของคนตาย ไม่มีการบวงสรวงบอกกล่าวเล่าแจ้ง ทำบุญแล้วไม่เคยกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้เจ้าที่ ดังนั้นจึงมีเรื่องยุ่งยากอยู่ทุกที่ไป เช่นมีคนมาทับตาย อุบัติเหตุตาย เจ็บป่วยรักษาไม่หายตลอดจนมีผู้คนทะเลาะเบาะแว้ง วุ่นวายใจไม่รู้จักที่สิ้นสุด

สถานที่แห่งนี้ เดิมชื่อว่าตำบลศาลา ไม่มีคำว่ายาต่อท้าย ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๓

เกิดโรคระบาดหนักมาก คนตายหมดทั้งตำบล ลูกสาวของหัวหน้าหมู่บ้านก็ตายด้วย และที่เห็นผู้หญิงเดินไปมาในบางครั้งเพราะวิญญาณมาปรากฏ หวังจะให้ช่วยแผ่ส่วนกุศลไปให้ จะได้เป็นสุข

หากปล่อยให้วิญญาณทั้งหลายในที่นี้ อุดอวยาก ทิวโหย ไม่ได้รับกุศลทานบริจาค ต่อไปอีก ท่านก็ต้องก่อเหตุให้มีคนล้มตายทุกครั้ง ไปที่มีการสร้างอาคารใหญ่ ๆ และการที่จะมีคนมาศาลายามากมายในต้นปีใหม่นั้น จะต้องมียุบัติเหตุนานาประการ

หากต้องการแก้ไขในเรื่องนี้ ให้จัดการดังต่อไปนี้

๑. ตั้งศาล (เรือนไม้สี่เสา) ให้แก่เจ้าที่ และมีการสังเวยตามระเบียบ

๒. ให้นิมนต์พระมา ๙๙ รูป สวดมนต์เช้า ถวายเครื่องไทยทาน ทำบุญใหญ่ แล้วกรวดน้ำไปให้เจ้าที่ ขอพรอย่าให้มีเหตุร้ายแรงวุ่นวายในที่ดินนี้อีกต่อไป

๓. ให้สร้างศาลาหรือโบสถ์น้อย ๆ ตั้งพระพุทธรูป พระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ ให้คนเดินเข้าออกทางประตูใหญ่ได้เห็นเป็นนิตย์ให้ค่อย ๆ ดำเนินการไปที่ละชั้นและควรจะต้องศาลเจ้าที่เสียก่อน เพราะท่านไม่มีที่อยู่มานานแล้ว

๔. ในการสร้างอาคารแห่งใดก็ตาม ในอนาคต ต้องบอกเจ้าที่ก่อนทุกครั้ง

๕. ในการบูชาเจ้าที่ ให้ใช้หมาก พลุ บุหรี่ ดอกไม้ เหล้าขาว ไก่สุก หมูนอนตอง กล้วยหวีงาม มะพร้าวอ่อน ยาอะไรก็ได้

หนึ่งอย่าง จตุรปูชาเพียงดอกเดียว ของชอบของเจ้าที่คือดอกไม้ พวงมาลัยของสีม่วง ๆ และที่ชอบมากคือการขี้ควาย การสังเวยด้วยอาหารเป็นพิธีใหญ่นั้นต้องมีบายศรีหัวหมู ผลไม้นานาประการ เป็ด ไก่ ปลาหนึ่ง ขนมต้มแดงต้มขาว ในการจัดเครื่องสังเวยธรรมดาเป็นเครื่องเดี่ยวอย่างละสิ่ง ถ้าเต็มยศจัดเครื่องคู่

ก่อนที่วิญญาณจะออกจากร่างทรงไปนั้น ได้ถามไว้ว่าท่านชื่ออะไร ท่านก็บอกว่าท่านที่มาเข้าทรงนี้ มีนามว่า “เจ้าขุนทุ้ง” ดังนั้นในโอกาสต่อมาเราจึงสร้างศาลให้ ที่บริเวณใต้ต้นไทร ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอาคารสถาบันวิจัยประชากรศาสตร์

เจ้าขุนทุ้ง เป็นชายร่างใหญ่ หวีผม แลกกกลางท่าทางนิ่งเฉย นุ่งโสร่งตาหมากรุก ใส่เสื้อคอกลม วั้หนวด จากลักษณะที่คนทรงบอกให้ทราบ จึงได้ถ่ายถอดคำบอกเล่านี้ให้ช่างปั้นรูป คือ อาจารย์ผดุงศักดิ์ ศิลากรณ์ โรงเรียนเวชนิทัศน์ ศิริราช เป็นผู้ปั้นแบบให้

เป็นที่น่าแปลกใจว่า ต่อจากนั้นอีกไม่นาน ก็มีผู้คนจากภายนอกเข้ามาหาศาลเจ้าที่ในศาลายา อ้างว่าเป็นศาลของเจ้าที่ชื่อว่า “เจ้าขุนทุ้ง” ทั้ง ๆ ที่ชื่อนี้ในวงการของชาวศาลายาถือว่าเป็นชื่อใหม่มากแต่ทำไมชาวบ้านจึงทราบว่าศาลยกขึ้นในนามนี้

๔. การตั้งศาลเจ้าขุนทุ้ง

พิธีตั้งศาลเจ้าขุนทุ้งจัดขึ้นในตอนเช้าของวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

เวลาประมาณ ๐๗.๓๐ น. เริ่มพิธี ตามลำดับ
ดังต่อไปนี้(บันทึกโดยอาจารย์ภิญญา บัว
สร้าง)

๐๗.๓๐ น. - ขุดหลุมทั้งสี่เพื่อยกเสา
ทั้งสี่ลงในหลุม

๐๗.๓๕ น. - คนทรงนั่งลงตรงหน้า
ศาล จุดเทียน ๑๒ เล่ม เอาเทียนทั้ง ๑๒ เล่ม
รวมไว้ในกำมือ เสียงเทียนทั้ง ๑๒ เล่มนั้น
โดยอมเข้าในปาก แล้วนำออกมาจากปากจน
ครบ ๓ ครั้ง เทียนไม่ดับ แสดงว่าดำเนินการ
ตั้งศาลต่อไปได้ทิศทางนั้นถูกต้องแล้วถ้าเทียนดับ
ต้องขยับศาลจนกว่าจะถูกต้อง ยกเสาลงสู่
หลุมทั้งสี่

๐๗.๕๘ น. - ยกศาลขึ้นตั้งบนเสาทั้งสี่
เชิญรูปปั้นเจ้าขุนท่งใส่พานมา ปิดทองสาม
แห่งบนรูปปั้น แล้วยกไปตั้งในศาล ตั้งบริวาร
ผู้คน ช่าง ม้า ควาย โองเงิน โองทอง บายศรี
แจกันดอกไม้ ทั้งหมดนี้อยู่บนระเบียงของ
ตัวศาล

- ปิดทองสามแผ่นที่หน้าจั่วของศาล
แล้วเจิมศาล ปิดทองใต้ฐานอีกสามแผ่น
ผูกผ้าแพรสามสี เขียว แดง เหลือง
สองข้างของหมุดเสาระเบียง คนทรง สูปบุหรี
๓ มวน พร้อมกัน หยดกินน้ำ ๑ แก้ว

๐๘.๑๒ น. - ตั้งโต๊ะหน้าศาล เป็น
โต๊ะใหญ่ วางของสังเวทเครื่องคู่ทั้งหมด
เปิดขวดเหล้า รินเหล้าขาวลงครึ่งแก้ว ตั้ง
กระถางรูป เขิงเทียน ประกาศอัญเชิญให้
เจ้าขุนท่งสถิตในศาล

- คนทรงกราบสามครั้ง ว่านโม

สามจบ สวดด้วยเสียงดังมาก

- ผู้ช่วยคนทรงจัดรูป ๘ ดอก บูชา
พ่อแผนเมืองกาญจน์ คนทรงร้ายเนื้อความ
เป็นทำนองคล้ายสวดที่เอื้อนเสียงเป็นบางตอน
ดังข้อความต่อไปนี้

“ข้าพเจ้าร่างทรงเจ้าพ่อขุนแผนแห่ง
เมืองกาญจน์ มาที่วันนี้เพื่อทำพิธีมงคล
ขอยกศาลเจ้าที่สำหรับเจ้าขุนท่ง สถิตที่
มหาลัยมหิตลศาลายา เขียวทวดาททั้งหลาย
โปรดมาชุมนุมเป็นพยาน เขิงทุกท่านตั้งแต่
ชั้นพรหม ชั้นเทพ ขอบารมีเป็นที่พึ่ง วันนี้
วันดีสุขเกษมเปรมปรีดิ์ขอเชิญเจ้าขุนท่งมาสถิต
ใครกราบไหว้บูชา ขอให้มีความสุขความเจริญ
จงแผ่บารมีเกรียงไกร ออย่ามีภัย คุ่มมหาวิท-
ยาลัยแห่งนี้ทั่วถึงผู้คนตั้งแต่ชั้นสูงสุด อาจารย์
นักศึกษา และผู้อยู่อาศัย ทั้งหมดจงสามัคคี
สมัครสมาน บันดาลให้ทุกคนสมปรารถนา
บัดนี้ ขอเจ้าขุนท่งได้โปรดลงในร่างตัวข้าพเจ้า
นี้เพื่อตอบคำถาม...”

- คนทรงมีอาการตัวสั่นกิริยาตุ้ดฮึด
เมื่อมีคนถามว่าพอใจหรือยังที่ตั้งศาลให้
ร่างทรงตอบว่า “ชอบ ถูกใจกู ดี ไม่มีอะไร
ผิดพลาด ควรสังเวททุกวันพระ กุชอบ
ของสี่เข็มสี่ด้า สีม่วง กุชอบควายธนู ป้องกัน
ได้ทุกอย่าง รูปที่เอ็งปั้นมานี้ถูกใจ เหมือน
ตัวกู่มากเลย เจริญพรให้แก่ทุกคนที่ทำดี
ให้มีความสุขมาก ๆ ...”

๐๘.๓๓ น. - คนทรงนั่งก้มหน้าอยู่หน้า
ศาลพักใหญ่ เจียบ แล้วเงยหน้าขึ้นขอน้ำดื่ม
๑ แก้ว คนทรงกล่าวขึ้นด้วยเสียงทำนองสวด

ว่า “ขอพรให้ทุกคน อาจารย์ นิสิต นักศึกษา ให้เจริญสุข อะไรวันนี้ที่ทำผิดพลาดถูกไฉนจะขอรับไว้คนเดียว...”

- คนทรงเริ่มรำหน้าศาล ร้องด้วยรำด้วย

- รำเสร็จแล้วคุกเข่าลงตรงหน้าศาลกราบหน้าศาล แล้วหมุนตัวไหว้ไปจนครบทั้งสี่ทิศ

- คนทรงกล่าวอ้อลาเจ้าขุนท่ง แจ้งว่าตนเองจะต้องถือศีลเคร่งครัดต่อไปอีกสามวัน เพราะการมายกศาลครั้งนี้ เป็นการกระทำเกินกำลังและอำนาจวาสนาแห่งตนขอให้ท่านโปรดอภัยให้ด้วย

๐๘.๔๕ น. - ร่างทรงกระโดดขึ้นสูงแล้วล้มลงพุบอยู่หน้าศาล เจียบ นิ่ง ลักครู่จึงคลาย แล้วเริ่มรู้สึกตัว

- กล่าวว่า อีก ๑๐ นาที จากนั้นให้ลาของที่สังเวยได้ให้รับไปเข้าพิธีสงฆ์ นิมนต์พระ ๘๘ รูปมาสวดมนต์เวลา ๐๘.๐๐ น. เพื่อความเป็นศิริมงคล

๐๘.๐๐ น. - ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของสถาบันต่าง ๆ ในศาลายามาพร้อมกันที่ห้องโถงใหญ่สถาบันอาชีวศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย เริ่มพิธีสงฆ์ ถวายของ ถวายภัตตาหาร (ปิ่นโต) ผ่าสบง และปัจจัย กรวดน้ำแผ่ส่วนกุศลให้ครูบาอาจารย์ บรรพบุรุษ เจ้าที่ เจ้าขุนท่ง และพระวิญญูณรัชกาลที่ ๕

๑๐.๓๐ น. - เสร็จพิธี

๔. เหตุการณ์หลังจากการตั้งศาล

ผู้อำนวยการศูนย์ศาลายา ได้กำหนดเลือกสถานที่ตั้งโบสถ์น้อยที่สนามหญ้าเล็กทางหน้าสถาบันอาชีวศึกษา อยู่ซ้ายมือของผู้ที่เดินทางเข้ามาในศาลายา กำหนดแบบแล้ว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงทราบเรื่องทั้งหมด ทรงพระกรุณาพระราชทานพระพุทธรูปของส่วนพระองค์ เป็นพระพุทธรูปสมัยทวารวดีให้มาประดิษฐานที่โบสถ์น้อยแห่งนี้

เตรียมพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ ที่ ๔ และสมเด็จพระบรมราชชนกไว้ เพื่อตั้งในโบสถ์น้อยนี้ด้วย ทั้งนี้เพราะทั้งสามพระองค์มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ศาลายาแห่งนี้ มาแต่กาลก่อน วันที่เขียนบทความนี้ โบสถ์น้อยยังไม่ได้ลงมือสร้าง แต่คาดว่าจะต้องสร้างเสร็จในระยะเวลาอันใกล้นี้

เหตุการณ์ทุกอย่างผ่านไปด้วยดีกีฬา มหาวิทยาลัยเรียบร้อย ไม่มีคนเจ็บหนัก ไม่มีคนตาย ทุกอย่างดำเนินไปอย่างราบรื่น

ไม่มีใครได้พบเห็นสุภาพสตรีที่ออกมาให้เห็นตัวตอนกลางคืนอีกเลย

สิ่งที่แปลกประหลาดที่สุดก็คือ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๓๕ มีการประชุมสรรหาผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ที่เรือนไทย ท่านอาจารย์วาทัญญู ณ ถลาง ผู้แทนจากสภามหาวิทยาลัย มาทำหน้าที่เป็นกรรมการสรรหา

อาจารย์วาทัญญู ณ ถลาง เป็นบุคคลหนึ่งซึ่งสามารถรับกระแสจิตได้ ท่านไม่เคยมาที่เรือนไทยศาลายาเลย หลังจาก

ได้ถามถึงความปลอดภัยจากเพลิงไหม้ การประกันไฟแล้ว ตอนหนึ่งท่านกล่าวขึ้นมาลอย ๆ ตอนหนึ่งว่า ที่เรื่อนนี้มีจิตสถิตอยู่ แต่เขาอยู่สบายไม่กวนใคร มองไกลออกไป โน่น ท่านบอกว่าเห็นชายสูงอายุคนหนึ่งยืนอยู่ ยืนเฉย ๆ ท่าทางสบายอารมณ์ นุ่งผ้าตาหมากรุกไว้หนวด ผิวคล้ำ ซึ่งเป็นรูปร่างของ ขุนท่งที่เราได้เห็นมา แต่อาจารย์ทัญญู ณ ถลาง ไม่เคยเห็นรูปปั้น ไม่เคยทราบที่เรา ตั้งศาลกันเพราะเหตุว่าคนตายในศาลา ยบอ ย ๆ แล้วทำไมท่านจึงมาบอกลักษณะ เจ้าขุนท่งได้ชัดเจนถึงเพียงนั้น อาการที่เจ้า ขุนท่งนั่งนั้นแสดงว่าท่านสบายใจแล้วไม่ต่อต้านผู้หนึ่งผู้ใดเหมือนกับก่อนการตั้งศาล

๖. วิเคราะห์

ผู้เขียนเคยเห็นการทรงเจ้ามาประมาณ สามครั้ง ครั้งหนึ่งเป็นเรื่องพระธิดองค์หนึ่ง มาเข้าทรงในพิธีไหว้ครุตนตรีไทยที่บ้านครุเฉลิม บัวท่ง วิทยานั้นไม่ค่อยจะเชื่อและไม่ศรัทธาเลย อีกครั้งหนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสำนักปู่สวรรค์ ซึ่งปัจจุบันตำรวจได้สั่งปิดสำนักไปแล้ว

ปกติแล้ว ผู้เขียนบทความนี้ไม่เคย เชื่อเรื่องการทรงเจ้า เมื่อเรียนจบจากต่างประเทศกลับมารับราชการในปี ๒๕๑๑ วัน หนึ่งมีผู้มาบอกว่าเสด็จพระองค์เหม ซึ่งนับ เนื่องเป็นพระญาติชั้นผู้ใหญ่ คือมีศักดิ์เป็น อาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาล ปัจจุบัน กำลังจะหมดบุญและจะต้องสิ้นพระ ชนม์ในเวลาอันใกล้ ซึ่งผู้เขียนตกใจในคำ

ทำนายนั้นมาก ด้วยเสด็จพระองค์นี้ทรงพระ กรณาเลี้ยงดูผู้เขียนมาตั้งแต่สอนเดินใหม่ ๆ ผู้นำข่าวร้ายมาแจ้งบอกว่า ถ้าต้องการ แก่เคล็ด ให้ไปหาเจ้าเข้าทรง โดยจะเป็นผู้นำ ผู้เขียนไป ก็ได้ประสบกับการทรงเจ้าที่สำนัก ปู่สวรรค์ ผู้เข้าทรงเป็นชายหนุ่ม มีการให้ ยารักษาโรคเทศนาโดยอ้างว่าเป็นสมเด็จพระ พุทธโฆษาจารย์ (โต พรหมรังสี) มา เข้าทรงและมีเทศนาประจำทุกวันอาทิตย์ตรง เวลาทุกครั้ง

ผู้เขียนขึ้นไปพบร่างทรง และถูกดูว่า ถ้าไม่เชื่อแล้วขึ้นมาหาทำไม จึงตอบไปว่า ที่ มานี้ ไม่เกี่ยวกับเรื่องราวเชื่อหรือไม่เชื่อ ความจริงนั้นต้องการมาถาม ที่ว่าเสด็จฯ จะ หมดบุญนั้นจริงหรือไม่ประการใด ถ้าหมด บุญจริง จะช่วยกันต่อบุญท่านได้โดยวิธีใด เกี่ยวกับเรื่องที่ว่า จะเชื่อท่านหรือไม่นั้น เมื่อยังไม่ได้พบพุดจา ได้ถามกันมาก่อน เลยจะให้เชื่อได้อย่างไร คิดว่าเมื่อคุยกันเข้าใจแล้วทุกอย่างประกอบด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้ จึงจะเชื่อ ร่างทรงก็บรรยายถึงโรคร้ายของ เสด็จฯ ซึ่งไม่ตรงกับพระโรคจริง ๆ ที่ท่าน เป็นอยู่ ผู้เขียนไม่เชื่อ จึงลงมาจากสำนัก ปู่สวรรค์

ขณะที่ขับรถกลับบ้านนั้น เกิดอาการ กลัวว่าเราทำผิดหรือเปล่า ที่คนทรงบอก แล้วเราไม่เชื่อ หากเสด็จฯ ประชวรสิ้นพระ ชนม์จริง จะต้องเสียใจเพียงใด

ด้วยเหตุที่รู้จักน้ำพระทัยเสด็จฯ ที่ ทรงเลี้ยงดูผู้เขียนมาอย่างดี จึงนำเรื่องที่

สำนักปुสวรรณคดีก็ขึ้นไปเล่าถวาย รับสั่งว่า
คนเราเมื่อถึงที่ตายก็ต้องตาย จะไปหยุดมัน
ไม่ให้ตายนั้นไม่ได้จงอย่าไปเชื่อพิธีกรรมต่อ
อายุอะไรนั้นเลย ต้องเสียเงินโดยไม่จำเป็น
ทรงแล้วว่า เมื่อก่อนที่ผู้เขียนจะกลับมาจาก
ต่างประเทศก็เคยมีผู้หญิงคนหนึ่งจากสำนักปु
สวรรณคดีนี้ เข้ามาเฝ้าท่านและพยายามที่จะให้
ท่านเสด็จไปรักษาพระองค์ที่สำนักปุสวรรณคดี
พยายามที่จะให้ทรงฟังเทศนาการเทศนา
ของร่างทรง แต่ท่านไม่ยอมทำตาม

ปรากฏว่ากลุ่มผู้บริหารสำนักปุสวรรณคดี
พยายามที่หาเสียงเข้าสำนัก โดยจะนำเทป
การเทศน์ของร่างทรงให้ไปออกอากาศ ณ
สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต อันเป็น
สถานีวิทยุส่วนพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว และได้พยายามติดต่อทาง
สำนักพระราชวังดุสิตอันเป็นสถานีวิทยุ
ส่วนพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่
หัว และได้พยายามติดต่อทางสำนักพระราช-
วังหลายครั้งก็ไม่ประสบความสำเร็จ จึงได้
พยายามสร้างสะพานเชื่อมระหว่างเสด็จฯ กับ
สำนัก หากเสด็จฯ ทรงลงมาตามสำนัก
ปุสวรรณคดีก็อาจจะนำเทปนั้นไปออกอากาศ
ทางวิทยุ อ.ส. ได้ โดยเสด็จฯ อาจจะ
ทรงดำเนินการให้

ผู้เขียนเห็นว่า ปัญหาของคนจาก
สำนักปุสวรรณคดีนั้นแคบ คือไม่รู้ระเบียบใน
พระทัยของเจ้านายว่า ท่านจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับ
การเมือง เมื่อทราบดังนั้นก็ยังไม่เชื่อสำนัก
ปุสวรรณคดี สมัยนั้นยังมีการตอบปัญหาประจำ

วันทางหน้า น.ส.พ.สยามรัฐ โดย ม.ร.ว.
คึกฤทธิ์ ปราโมช จึงได้เขียนไปถามท่าน
อาจารย์คึกฤทธิ์ ถึงเรื่องความเชื่อในเรื่องนี้
ท่านอาจารย์ตอบว่า เป็นเดรัจฉานวิชา โดย
เฉพาะที่สำนักแห่งนี้ เชื่อไม่ได้ ทางสำนัก
ปุสวรรณคดีก็โกรธทรศัพทมาด่าว่าผู้เขียนถึงที่บ้าน
ต่อมาผู้เขียนไปราชการที่เชียงใหม่
ก็ไปเห็นเขาเปิดสาขาสำนักปุสวรรณคดีที่นั่นได้
เข้าไปจอตรวจฟังการเทศนาอยู่ห่าง ๆ วันที่
เทศนานั้น ด่าคุณชายคึกฤทธิ์เสีย ๆ หาย ๆ
ยืดยาวไม่ใช่กิจของสงฆ์หรือร่างทรงอันใดที่
จะฟังกระทำ จึงไม่ชอบสำนักเข้าทรงนี้ยิ่งขึ้น
ไปอีก เพราะมีวัตถุประสงคฺ์ที่แอบแฝงอยู่ด้วย
ต่อมาอีกไม่นาน ตำรวจก็บุกจับและปิดสำนัก
ดังกล่าวนี้ไปจนหมดสิ้น

แต่เหตุการณ์ที่ศาลายานี้ตรงกันข้าม
กับประสบการณ์เก่าอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือผู้
เขียนได้เห็นผีจริง ๆ ได้เห็นผีเข้าพระที่กำลัง
สวดมนต์ ได้เดินพูดกับผีด้วยตนเอง เมื่อ
ตรวจสอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เล่ามาแล้ว
ข้างต้นโดยลำดับ เรื่องราวนั้นเข้ากัน เหมาะสม
อย่างยิ่ง ก็เลยต้องเชื่อ

คนทรงเจ้าที่มากช่วยงานที่ศาลายา
ไม่เคยรู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน ไม่เคยมาที่
ศาลายา ไม่เคยออกปากขอค่าบริการทรงเจ้า
ไม่เคยโอ้อวดคุณภาพแห่งตน ประพฤติ
ตนอยู่ในจรรยาบรรณที่ดี ถือศีล และกินเจ
พยายามทำตัวและใจให้สะอาดเวลาเข้าทรง
สามารถเล่าเรื่องราวต่าง ๆ สอดคล้องกัน
กับประวัติความเป็นมาของสถานที่แห่งนี้ จึง

ค่อย ๆ เชื้อขึ้นทีละน้อย

การที่ท่าน**พระครูภาวนาวิจารณ์** พระวัดโพธิ์ตั้งใจเข้ามาช่วยครั้งแรกแล้วเข้ามาไม่ถึงนั้น เป็นอาการเดียวกับที่คนทรงหญิงคนนี้พบ เมื่อแรกนั่งสมาธิจากที่บ้านของตนเองแล้วเข้ามาศาลาหาไม่ได้ ต้องถือศีล กินเจ ทำตัวและใจให้สะอาด นานถึง ๗ วัน จึงเข้าทรงใหม่ โดยอาศัยแรงจากเจ้าพ่อขุนแผนเมืองกาญจน์ อีกองค์หนึ่งเป็นผู้นำพาเข้ามาได้ แต่ก็มีอุปสรรค กว่าที่จะมาถึงการที่**พระครูภาวนาวิจารณ์** อาพาธและถึงแก่กรรมณภาพนั้นอาจจะเป็นเพราะท่านชราและอ่อนแรงอยู่แล้ว การที่จะเพ่งจิตเดินทางไปสู่สถานที่ที่ ยากนั้นเป็นเรื่องเหน็ดเหนื่อยมาก แต่ก็เป็นที่แปลกกว่า**พระครูภาวนาวิจารณ์**สั่งให้เอาพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ ไปตั้งที่ศาลาหาเพื่ออะไร เป็นคำสั่งเดียวกับคำสั่งของร่างทรง

ทำไมคนที่ไม่เคยรู้เรื่องในศาลาหาเลย เช่นอาจารย์วาทัญญู ณ ถลาง จึงสามารถสื่อสารทางจิตกับจิตวิญญาณที่อยู่ในศาลาหาได้ และสามารถบอกเรื่องราวได้ถูกต้องน่าพิศวง

อีกประการหนึ่งหลังจากตั้งศาลแล้ว เหตุการณ์ที่เคยวุ่นวายต่าง ๆ ก็เริ่มลดน้อยลงไปเป็นลำดับ อันตรายต่าง ๆ กับคนที่เข้าออกในศาลาหา ก็ลดน้อยลงด้วย

มีคนงานก่อสร้างคณะวิศวกรรมศาสตร์ ตกจากที่สูงอีกสองรายหลังตั้งศาลแล้ว แต่ไม่เจ็บมาก ต่อมาคนงานได้มาไหว้ที่ศาลา ต่อจากนั้นไม่มีอุบัติเหตุอีก

การก่อสร้างอาคารเรียนของโครงการศึกษานานาชาติผู้รับเหมาเป็นคนรอบคอบ ในวันที่ก่อสร้างได้บวงสรวงบอกเจ้าที่ และหมั้นเช่นไหว้ โดยตั้งของสังเวทกลางแจ้งแล้วกางร่มให้เป็นระยะ ๆ จนก่อสร้างเสร็จ ไม่มีคนตาย

จึงขอบันทึกเรื่องนี้ไว้เป็นหลักฐาน ไม่ได้หวังจะให้ท่านผู้อ่านเชื่อตามเลย แต่เป็นการเสนอเรื่องราวที่ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะเป็นความจริงในส่วนหนึ่ง รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเรื่องอิทธิพลของความเชื่อ ซึ่งเป็นหลักสำคัญของวิชามานุษยวิทยาที่เราจะต้องเรียนรู้

๗. สรุป

มีผู้เชื่อว่าพื้นที่ศาลาหานี้มีจิตวิญญาณของเจ้าที่ รักษาอยู่ มีหัวหน้าเป็นใหญ่ชื่อว่า “เจ้าขุนท่ง” เดิมเป็นคน แต่เมื่อตายไปแล้วเป็นเจ้าที่สิงสถิตอยู่ที่พื้นที่ศาลาหานี้

จิตวิญญาณ กลุ่มที่หนึ่งอยู่ลึกลงไป เป็นจิตวิญญาณของเหล่าทหารที่รบราม่าพันตายบนท้องทุ่งแห่งนี้มาตั้งแต่สมัยทวาราวดี ซึ่งมีแขกจาม และขอมเข้ามารบด้วย

จิตวิญญาณกลุ่มที่สองอยู่ตื้นขึ้นมาอีก เป็นกลุ่มที่ตายเพราะโรคระบาด ในราวสมัยรัชกาลที่ ๓ (คนทรงบอก) ตายกันหมดทั้งหมู่บ้าน เดิมทีนี้ชื่อตำบลศาลา เมื่อเจ็บไข้ตายกันมากได้ใช้ศาลาเป็นที่แจกยา ตำบลนี้จึงชื่อศาลาหา และเมื่อคนตายมาก ต้องซัดศพไปเผา ก็เกิดตำบลชื่อศาลาหาศพตามมา

จิตวิญญาณกลุ่มที่สาม เป็นวิญญาณ

ของคนรุ่นปัจจุบัน คนที่ตายในศาลายา ณ สถานที่ อาคารต่าง ๆ รวมทั้งร่างของ บรรดาอาจารย์(ศพ) ที่คณะแพทย์ได้นำ มาดองไว้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชา กายวิภาคศาสตร์

ทั้งสามกลุ่มนี้อยู่ในเนื้อที่ซึ่งเป็น ของมหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยแห่ง วิทยาศาสตร์ เป็นสถานที่ราชการ ไม่มี ความผูกพันกับเจ้าที่เหมือนชาวบ้านที่เคยอยู่ ในที่นี้มาก่อน ไม่ได้ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ อย่างสม่ำเสมอ หรือทำบุญไปแต่ไม่ถึง

ในการทำบุญเลี้ยงพระ ๙๙ องค์ เป็นครั้งแรกของศาลายาได้มีการกรวดน้ำอุทิศ ส่วนกุศลให้เจ้าที่ โดยเอ่ยนามท่านว่า “เจ้า ขุนท่งและบริวาร” น่าจะได้มีการทำบุญที่ ศาลายาบ่อย ๆ

ศาลที่ตั้งขึ้นเป็นศาลเจ้าขุนท่ง ควร บูชาด้วยของสีม่วง ชอบควาย บูชาด้วยหมาก พลุ บุหรี่ และเหล้าขาว โดยจัดรูป เพียงดอกเดียวบูชา ไม่ต้องจุดเทียน หากมี โอกาสควรยกอาหารไปเช่น ในวันพระ หรือ วันใดก็ได้ตามแต่จะศรัทธา

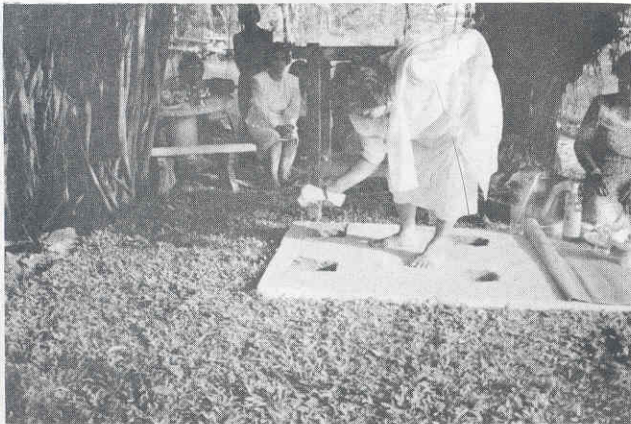
ขอจบบันทึกไว้เพียงเท่านี้.

คนเข้าทรง

ชุดหลุมทั้ง ๔

หยดเทียนลงก้นหลุม ก่อนยกเสาสง

พิธีเสี่ยงทายด้วยเทียน ๑๒ เล่ม

ยกศาลขึ้นตั้ง

ปิดทองที่รูปปั้นเจ้าขุนท่ง

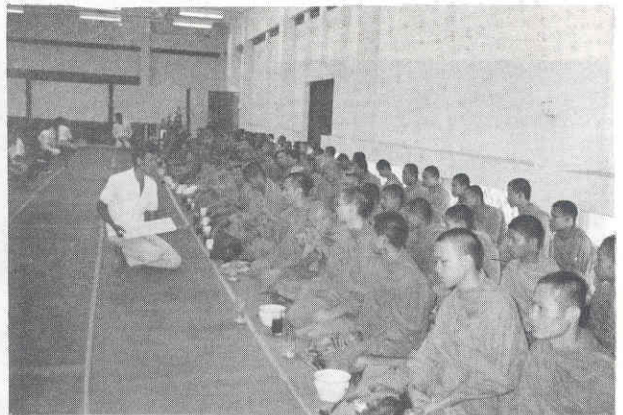
รำถวายมือ

ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหิดลสาขาศาสนาที่มาร่วมงาน

เครื่องสังเวย

ทำบุญพระสงฆ์ ๙๙ องค์ ในวันเดียวกัน